

Rim og digte

Opgavehæfte

Navn: _____ Kl.: _____

Find fem rimpar

- 1 Find fem rimpar (enderim) i digtet.
- 2 Skriv dem ned.

En mus med lus

Se en fin mus
Den bor i et hus
Med en sur fasan
Der vil spise en banan
Et år gik den til Paris
Og mødte en sød gris
Grisen fik en gul hat
Af en lille grøn kat
Nu bor kat og gris hos mus
De har alle fået lus

Skriv de fem rimpar her:

1. _____ – _____
2. _____ – _____
3. _____ – _____
4. _____ – _____
5. _____ – _____

Ordjagt – find fem rimpar

- 1** Find fem rimpar i skemaet.
Dan ord ud fra bogstaverne i skemaet, fx gris.
Ordene er skrevet både vandret og lodret.
- 2** Sæt streg over ordet, når du har fundet det.

Find disse fem rimpar i skemaet:

vat – nat

sur – mur

mål – sål

gris – pris

mand – sand

v	a	r	m	p	x	p
a	r	m	u	r	æ	r
t	z	g	r	i	s	u
s	a	n	d	s	u	t
u	k	u	g	l	e	v
r	q	h	m	a	n	d
s	å	l	å	d	a	q
f	u	g	l	e	t	y

Ordjagt – find otte rimpar

1 Find en rimmakker til otte ord i skemaet. Dan ord ud fra bogstaverne i skemaet, fx gris. Ordene er skrevet både vandret og lodret.

2 Sæt streg over ordet, når du har fundet det.

Skriv de otte ord, der rimer med disse ord:

gris – _____

vat – _____

varm – _____

sur – _____

sut – _____

mål – _____

kugle – _____

mand – _____

v	a	r	m	p	x	p
a	r	m	u	r	æ	r
t	z	g	r	i	s	u
s	a	n	d	s	u	t
u	k	u	g	l	e	v
r	q	h	m	a	n	d
s	å	l	å	d	a	q
f	u	g	l	e	t	y

Ordjagt – find otte rimpar

- 1** Find otte rimpar i skemaet. Dan ord ud fra bogstaverne i skemaet, fx gris. Ordene er skrevet både vandret og lodret.
- 2** Sæt streg over ordet, når du har fundet det.

Skriv de otte rimpar her:

_____ - _____

_____ - _____

_____ - _____

_____ - _____

v	a	r	m	p	x	p
a	r	m	u	r	æ	r
t	z	g	r	i	s	u
s	a	n	d	s	u	t
u	k	u	g	l	e	v
r	q	h	m	a	n	d
s	å	l	å	d	a	q
f	u	g	l	e	t	y

Elevatorleg – skriv rimpar

Skriv et rimpar fra hver elevator:

Nr. 1: spand – _____

Nr. 2: _____ – _____

Nr. 3: _____ – _____

Nr. 4: _____ – _____

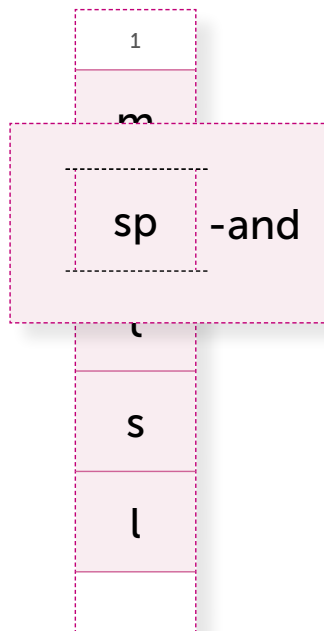
Nr. 5: _____ – _____

Nr. 6: _____ – _____

Nr. 7: _____ – _____

Nr. 8: _____ – _____

Nr. 9: _____ – _____

Skriv et digt med enderim – 1

- 1 Vælg et dyr fra Afrika, og tegn det i midten.
- 2 Skriv seks ord om dyret i skyerne.
- 3 Find ord, der rimer på de seks ord.
- 4 Skriv et digt med enderim (på næste side).

Tegn dit dyr, og skriv seks ord om dyret:

Diagram for writing a poem with end rhyme. A central circle is labeled "Dyr". Surrounding it are six clouds for writing words.

Dyr

Skriv et digt med enderim – 2

- 1 Skriv et digt med enderim om dit dyr fra Afrika.
- 2 Der skal være minimum fire vers (linjer) i digtet. Skriv bare løs
- 3 Husk en overskrift.

Skriv et digt med krydsrim – 1

- 1** Vælg en blomst, du vil skrive om.
- 2** Tegn din blomst i midten.
- 3** Skriv seks ord om blomsten i skyerne.
- 4** Find ord, der rimer med de seks ord.
- 5** Skriv et digt med krydsrim (på næste side).

Tulipan

Vintergæk

Rose

Mælkebøtte

Marguerit

Tegn din blomst, og skriv seks ord om blomsten:

Diagram for drawing a flower and writing words in clouds:

A central circle is labeled "Blomst". Surrounding it are six cloud shapes for writing words.

Skriv et digt med krydsrim – 2

- 1** Skriv et digt med krydsrim.
- 2** Husk en overskrift.
- 3** Hvis du vil: Skriv flere digte med krydsrim om andre blomster eller andre ting.

Skriv en remse med bogstavrim – 1

- 1** Vælg et bogstav til dit bogstavrim.
- 2** Skriv i skyerne mindst otte ord, der begynder med bogstavet.
- 3** Find på en hovedperson, hvis navn begynder med samme bogstav. Sæt dine ord fra skyerne foran navnet (eksempel: "Rolige Rasmus").
- 4** Skriv din remse med bogstavrim (på næste side).

Tegn din person, og skriv otte ord om personen:

Person

Skriv en remse med bogstavrim – 2

- 1 Skriv din remse, så det bliver en sjov og sammenhængende historie.
- 2 Husk en overskrift.

Fem flade flødeboller

Ordmosaik – 1

Skriveopgave 1

Ordmosaikdigt:

- 1 Byt rundt på ordene, så det danner nye sætninger.
- 2 Hvor mange sætninger kan du skrive med de samme ord? Det skal være en sætning, der giver mening.

Ordmosaik:

Bo	holder	jul	i	Nyby	med	Mona

Ordmosaik – 2

Skriveopgave 2

Skriv et ordmosaikdigt:

- 1** Skriv en sætning om to personer, der gør noget. Der skal være 6-7 ord i sætningen.
- 2** Byt rundt på ordene, så du danner en ny sætning ud fra ordene – husk, sætningen skal stadig give mening.
- 3** Skriv mindst fire nye sætninger ud fra ordene.
- 4** Hvis du vil: Prøv med en ny sætning.

Skriv digtet:

Skriv et nonsensdigt – 1

- 1** Vælg en hovedperson med en jobtitel (fx astronaut).
- 2** Hvad gør personen? Skriv to forskellige ting.
- 3** Find to par bogstavrim – det må gerne være ord, du selv finder på.
- 4** Find fire ord om personen, og find rimord til.
- 5** Skriv dit nonsensdigt (på næste side).

Vælg en person, og skriv ord og rim om personen:

Jobtitel

Skriv et nonsensdigt – 2

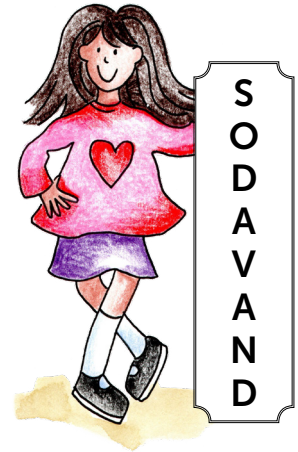
- 1** Skriv mindst ni vers om din person fra side 15
– med de rimord og bogstavrim, du selv har fundet på.
- 2** Husk en overskrift.
- 3** Hvis du vil: Skriv en ekstra strofe.

Skriv digtet:

Skriv et bogstavdigt

- 1** Vælg et emneord på mere end syv bogstaver.
- 2** Skriv ordret lodret – skriv det med fed/tydelig skrift, så man ikke er i tvivl om ordet.
- 3** Beskriv det ord, du har valgt.
- 4** Skriv nu dit bogstavdigt ud fra ordet:
Det første ord i hver sætning skal begynde med bogstavet i ordret.
- 5** Husk en overskrift – det er det ord, du har skrevet lodret.

Sanseord og synonymer

- 1** Vælg to ord til hver af de fire sanser.
- 2** Find synonymer til hvert ord – brug gerne en synonymordbog på nettet.
- 3** Skriv så mange synonymer, du kan.

Synssansen:

Ord	Synonymer

Høresansen:

Ord	Synonymer

Lugte-/smagssansen:

Ord	Synonymer

Følesansen:

Ord	Synonymer

A dark, textured, greyish-brown cloud with a jagged, scalloped bottom edge. Below the cloud, numerous blue snowflakes of various sizes and shapes are falling, along with several small, light blue raindrops. The background is plain white.

- [illegible]

Skriv et stemningsdigt – 2

- 1** Vælg en af de digttyper, du har lært.
- 2** Brug de teknikker, du har lært, fx enderim, bogstavrim, sanseord osv.
- 3** Skriv dit stemningsdigt.
- 4** Brug sanseord og synonymer, fx "knivskarp" i stedet for "klog".
- 5** Husk en overskrift.

Skriv et haikudigt – 1

- 1** Vælg, hvilken årstid, følelse eller naturfænomen du vil skrive om.
- 2** Brainstorm om dit tema – husk at bruge sanseord.
- 3** Brug en synonymordbog på dine ord.
- 4** Skriv dit haikudigt – ud fra dit tema og dine ord.
- 5** Husk: Første linje skal have fem stavelser, næste linje skal have syv stavelser, og sidste linje skal have fem stavelser.
- 6** Husk at skrive i nutid.
- 7** Husk en overskrift.

Mit tema er: _____

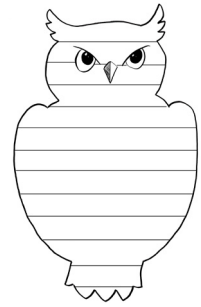
Ord, der beskriver dit tema:

Sanseord:

Synonymer:

Skriv dit haikudigt:

Skriv et formdigt

- 1** Vælg en fugl (ud fra skabeloner, du får fra din lærer).
- 2** Skriv om fuglens kendetegn. Husk at bruge sanseord, fx fuglekvidder, tuden om natten, pippen, bløde fjer. Brug en synonymordbog for at få så mange gode ord som muligt.
- 3** Skriv dit digt i skabelonen – husk at skrive det helt ud til stregen.

Fuglens kendetegn:

Hvor bor fuglen?

Hvad spiser den?

Hvad er den kendt for?

Er den sur, glad eller andet?

Hvem er dens fjende?

Skriv rim og digte

Skriv fire nye digte

Vælg mindst fire forskellige digttyper, du vil skrive:

- 1** Skriv de fire digte – husk at bruge de rigtige kendetegn.
- 2** Skriv dem flot i hånden, eller skriv dem på din computer, og få dem printet ud.
- 3** Lav flotte tegninger/illustrationer til.
- 4** Så er de klar til en udstilling.

Lav en PowerPoint om rim og digte

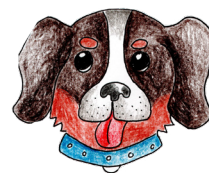
- 1** Sæt de fire digte, du har skrevet, ind i en PowerPoint – et på hver slide.
- 2** Skriv, hvilken digttype det er (enderim, krydsrim osv.).
- 3** Marker (vis), hvor der er de rim, du har skrevet.
- 4** Præsenter din PowerPoint for klassen.

Læs højt

Vælg et af de digte, du har skrevet, og øv dig i at læse det højt:

- 1** Øv dig i at læse det – sørg for at få en rytme ind i oplæsningen.

Skriv rim og digte

Skriv seks nye digte

Vælg mindst seks forskellige digttyper, du vil skrive:

- 1** Skriv de seks digte – husk at bruge de rigtige kendetegn, fx brug gerne sanseord og synonymer.
- 2** Skriv dem flot i hånden, eller skriv dem på din computer, og få dem printet ud.
- 3** Lav flotte tegninger/illustrationer til.
- 4** Så er de klar til en udstilling.

Lav en PowerPoint om rim og digte

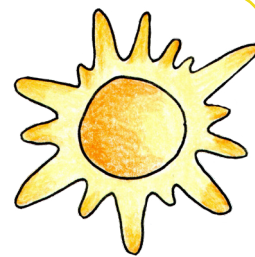
- 1** Sæt de seks digte, du har skrevet, ind i en PowerPoint – et på hver slide.
- 2** Skriv, hvilken digttype det er (enderim, krydsrim osv.).
- 3** Marker (vis), hvor i digtet du fx har brugt enderim, krydsrim eller bogstavrim.
- 4** Præsenter din PowerPoint for klassen.

Læs højt

Vælg et af de digte, du har skrevet, og øv dig i at læse det højt:

- 1** Øv dig i at læse det – sørg for at få en rytme ind i oplæsningen.
- 2** Du må gerne dramatisere din stemme, så digtet bliver læst op med indlevelse.

Skriv rim og digte

Skriv ni nye digte

Vælg mindst ni forskellige digttyper, du vil skrive:

- 1** Skriv de ni digte – husk at bruge de rigtige kendetegn, fx brug gerne sanseord/synonymer og lydord eller ord, du selv har fundet på.
- 2** Prøv at bruge enderim, krydsrim, bogstavrim eller nonsensord i dine digte.
- 3** Skriv dem flot i hånden, eller skriv dem på din computer, og få dem printet ud.
- 4** Lav flotte tegninger/illustrationer til.
- 5** Så er de klar til en udstilling.

Lav en PowerPoint om rim og digte

- 1** Sæt de ni digte, du har skrevet, ind i en PowerPoint – et på hver slide.
- 2** Skriv, hvilken digttype det er (enderim, krydsrim osv.).
- 3** Marker (vis), hvor i digtet du fx har brugt enderim, krydsrim, bogstavrim.
- 4** Marker, hvor du fx har brugt særlige sanseord.
- 5** Marker, hvor du har brugt synonymer.
- 6** Præsenter din PowerPoint for klassen.

Læs højt

Vælg et af de digte, du har skrevet, og øv dig i at læse det højt:

- 1** Du skal øve dig i at læse op – sørg for at få en rytme ind i oplæsningen.
- 2** Find noget musik, der kan spilles i baggrunden, når du læser op, for at skabe en stemning.

Rim og digte – hvad har du lært?

Sæt x.

	Det er jeg supergod til	Det er jeg god til	Jeg er på vej
Jeg ved, hvad der kendetegner denne type rim og digte:			
Enderim			
Krydsrim			
Bogstavrim			
Ordmosaikdigt			
Nonsensdigt			
Bogstavdigt			
Stemningsdigt			
Haiku			
Formdigt			
Jeg kan skrive denne type rim og digte:			
Enderim			
Krydsrim			
Bogstavrim			
Ordmosaikdigt			
Nonsensdigt			
Bogstavdigt			
Stemningsdigt			
Haiku			
Formdigt			
Jeg kan læse et digt højt ...			
... med en rytme			
... så jeg skaber en stemning			
... med musik, der passer til digtet			

Lektionsoversigt for forløb 2

– rim og digte

Lektion	Opgaver – Indhold	Materialer
---------	-------------------	------------

Den indledende fase

1-2	Opgave 1: Hvad er enderim? Eleverne bliver præsenteret for den første rim-type – enderim.	Kopiark (elevhæfte evt. læringsplakat)
	Opgave 2: Find din rimmakker Eleverne skal lege en leg, hvor de skal finde deres rimmakker (ord, der rimer).	Kopiark (supplerende ark) Forberedelse: Laminer arket, og klip rimordene ud.
	Opgave 3: Ordjagt Eleverne skal finde rimpar.	Kopiark (elevhæfte – vælg imellem niveau 1, 2 eller 3: blå, grønt eller gult ark)
3-4	Opgave 4: Elevatorleg med rimord Eleverne skal danne nye ord med samme endelse – rimord.	Kopiark (elevhæfte og supplerende ark) Forberedelse: Laminer og klip ud som beskrevet på arket.
	Opgave 5: Enderim Eleverne skal skrive et digt med enderim over temaet dyr.	Kopiark (elevhæfte, evt. læringsplakat)
5-6	Opgave 6: Krydsrim Eleverne skal skrive et digt med krydsrim ud fra temaet blomster.	Kopiark (elevhæfte, evt. læringsplakat)
7-8	Opgave 7: Bogstavrim Eleverne skal skrive en remse med bogstavrim. Opgaven begynder med legen "Skibet er ladet med ...".	Kopiark (elevhæfte, evt. læringsplakat)
9-10	Opgave 8: Ordmosaikdigt Eleverne skal lave et ordmosaikdigt.	Kopiark (elevhæfte, evt. læringsplakat)
11-12	Opgave 9: Nonsensdigt Eleverne skal skrive et nonsensdigt, hvor de bruger træk fra de øvrige digttyper.	Kopiark (elevhæfte, evt. læringsplakat)
13-14	Opgave 10: Bogstavdigt Eleverne skal skrive et bogstavdigt.	Kopiark (elevhæfte, evt. læringsplakat)
15-16	Opgave 11: Sanseord og synonymer Eleverne bliver præsenteret for, hvad sanseord og synonymer er.	Kopiark (elevhæfte, evt. læringsplakat) Synonymordbog på nettet, fx Synonymet.dk
17-18	Opgave 12: Stemningsdigt Eleverne skriver et stemningsdigt med inspiration fra en tur udenfor, hvor de samler sanseord til digtet.	Kopiark (elevhæfte, evt. læringsplakat) Papir og blyant
19-20	Opgave 13: Haikudigt Eleverne bliver præsenteret for haikudigte og skal derefter skrive deres eget haiku.	Kopiark (elevhæfte, evt. læringsplakat)

Lektionsoversigt for forløb 2

– rim og digte

Lektion	Indhold	Materialer
21-23	Opgave 14: Formdigt Eleverne skal skrive formdigte med temaet fugle.	Kopiark (elevhæfte og supplerende ark, evt. læringsplakat) Til inspiration: Evt. bogen <i>Det sner med fjer</i> (se side xx) Evt. synonymordbog (fx Synonymet.dk)
24	Opgave 15: Rim og digte – opsamling Eleverne skal spille memory med ord/begreber om rim og digte – som opsamling på arbejdet med forløbet.	Kopiark (supplerende ark)

Den selvstændige fase

25-28	Opgave 16: Produktion af rim og digte Eleverne skal skrive rim og digte og lave en PowerPoint-præsentation om rim og digte.	Kopiark (elevhæfte – vælg imellem niveau 1, 2 eller 3: blåt, grønt eller gult ark) PowerPoint eller lignende præsentationsredskab
-------	---	--

Den evaluerende fase

29-30	Opgave 17: Præsentation af rim og digte Elevernes produkter skal udstilles, og de skal præsentere deres PowerPoint. Opgave 18: Evaluering – rim og digte Eleverne udfylder et skema til at reflektere over, hvad de har lært i forløbet om rim og digte.	PowerPoint eller lignende præsentationsredskab Kopiark (elevhæfte)
-------	---	---

1-2-3-mål for forløb 2

– rim og digte

Læringsmål

At alle elever kan:

1. Få kendskab til digtgenren.
2. Producere egne digte.
3. Træne højtlesning.

Niveau	Mestringsmål	Kommunikative mål
3 Skabe Vurdere	1. Eleven kan identificere ni forskellige rim- og digttyper ud fra genretræk og herefter forklare disse. 2. Eleven har viden om: • Forskellige rim- og digtteknikkers betydning for digtet. • Sanseord og synonymers betydning i et rim eller digt. • Hvordan en illustration kan understøtte et digt. 3. Eleven kan eksperimentere med temposkift, rytme og lydstyrke, når eleven læser et digt højt.	1. Eleven kan fremstille en PowerPoint-præsentation, hvor eleven forklarer genretræk i ni rim- og digttyper. 2. Eleven kan producere forskellige rim og digte, hvor eleven: • Anvender flere forskellige genretræk i et rim eller digt. • Anvender sanseord og synonymer, så der skabes en følelse. • Tegner illustrationer, der supplerer digtene. 3. Eleven kan læse et digt højt, så eleven skaber et stemningsbillede.
2 Analysere Anvende	1. Eleven kan identificere genretræk i udvalgte rim og digte. 2. Eleven har viden om: • Generelle rimteknikker. • Sanseord og synonymer. • Illustrationer til rim og digte. 3. Eleven kan afprøve rytme og pauser, når eleven læser et digt højt.	1. Eleven kan fremstille en PowerPoint, hvor eleven forklarer genretræk i seks rim- og digttyper. 2. Eleven kan producere rim og digte, hvor eleven: • Anvender rimpar (enderim) og bogstavrim på forskellige måder. • Anvender sanseord og synonymer. • Tegner illustrationer, der passer til digtene. 3. Eleven kan anvende rytme og pauser, når eleven læser et digt højt.
1 Forstå Huske	1. Eleven kan kategorisere udvalgte rim og digte. 2. Eleven har viden om: • Rimpar (enderim) i rim og digte. • At genkende sanseord og synonymer. • Illustrationer til rim og digte. 3. Eleven kan læse et digt højt.	1. Eleven kan fremstille en PowerPoint med eksempler på mindst fire forskellige rim- eller digttyper. 2. Eleven kan producere et rim eller digt, hvor eleven: • Anvender rimpar (enderim). • Anvender sanseord. • Tegner en illustration, der passer til et rim eller digt. 3. Eleven kan læse et udvalgt digt højt.

Find din rimmakker

Tiger	Siger	Hest	Vest
Skål	Kål	Due	Frue
Sko	Bro	Søde	Fløde
Tunge	Unge	Glæde	Slæde
Løbe	Støbe	Filur	Bur
Æg	Skæg	Bane	Fane
Blæse	Læse	Abe	Gabe
Rude	Pude		

Vejledning: Klip hvert rimord ud – evt. laminér dem. Brug så mange rimpar, som der er elever i klassen (fx hvis der er 20 elever, skal du bruge ti rimpar). Alle elever får ét ord og skal gå rundt i klassen og finde deres rimmakker (den person, der har et ord, som rimer med elevens eget ord). Gentag legen 3-4 gange. Hver gang får eleverne et nyt ord.

Elevatorleg med rimpar

Klip

-and

-at

1

m

sp

t

s

l

2

k

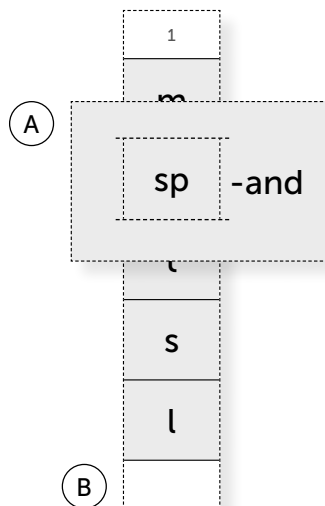
n

h

sk

m

b

Vejledning: Klip kort og strimler ud, og laminér dem. Husk at klippe hul i kortene (A), så strimlen (B) kan komme igennem. Bemærk, at der er ét kort, der ikke skal lamineres, da eleverne selv skal skrive på det.

Elevatorleg med rimpar

Klip

-ål

-ur

3

m

n

s

b

sk

k

4

b

m

s

t

sk

k

1

m

(A) sp -and

t

s

l

(B)

Vejledning: Klip kort og strimler ud, og laminér dem. Husk at klippe hul i kortene (A), så strimlen (B) kan komme igennem. Bemærk, at der er ét kort, der ikke skal lamineres, da eleverne selv skal skrive på det.

Elevatorleg med rimpar

Klip

-is

-ind

5

gr

r

f

sp

6

v

s

k

b

f

(A)

1

m

sp -and

c

s

l

(B)

Vejledning: Klip kort og strimler ud, og laminér dem. Husk at klippe hul i kortene (A), så strimlen (B) kan komme igennem. Bemærk, at der er ét kort, der ikke skal lamineres, da eleverne selv skal skrive på det.

Elevatorleg med rimpar

Klip

-op

-år

7

h

st

t

kr

8

s

l

m

f

sk

1

m

(A) sp -and

t

s

l

(B)

Vejledning: Klip kort og strimler ud, og laminér dem. Husk at klippe hul i kortene (A), så strimlen (B) kan komme igennem. Bemærk, at der er ét kort, der ikke skal lamineres, da eleverne selv skal skrive på det.

Elevatorleg med rimpar

Klip

-ugle

-

9

f

k

sm

(A)

1

m

sp -and

c

s

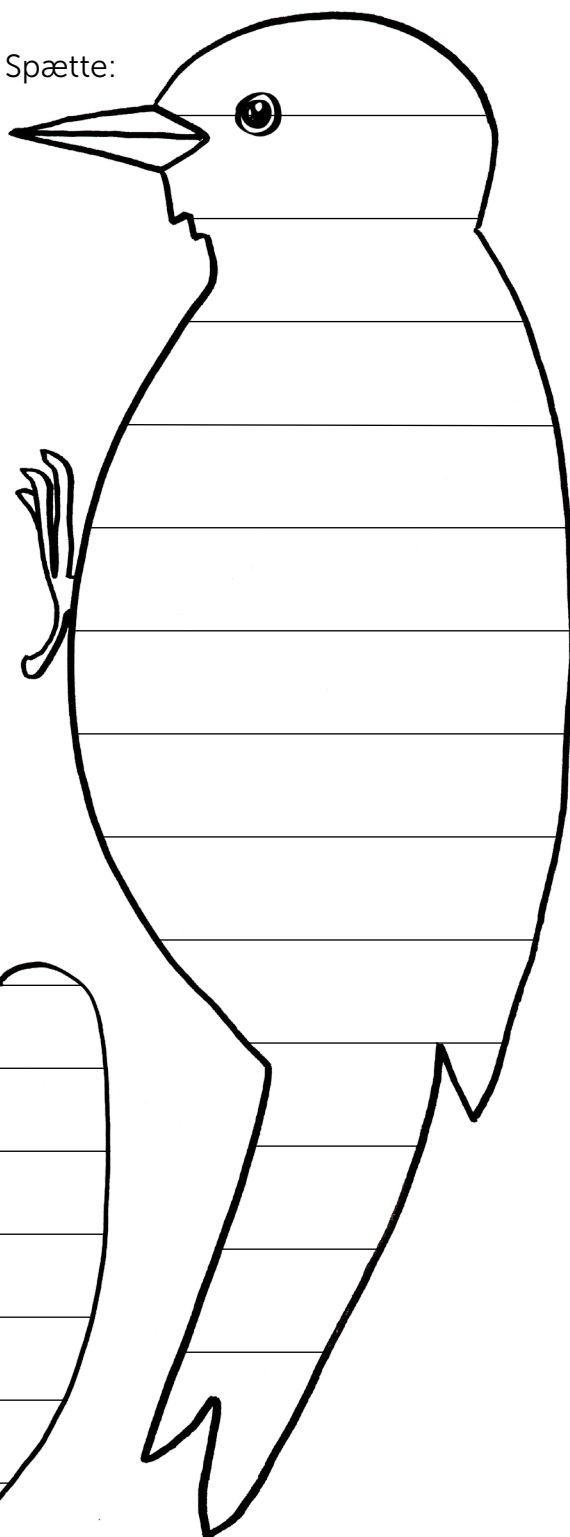
l

(B)

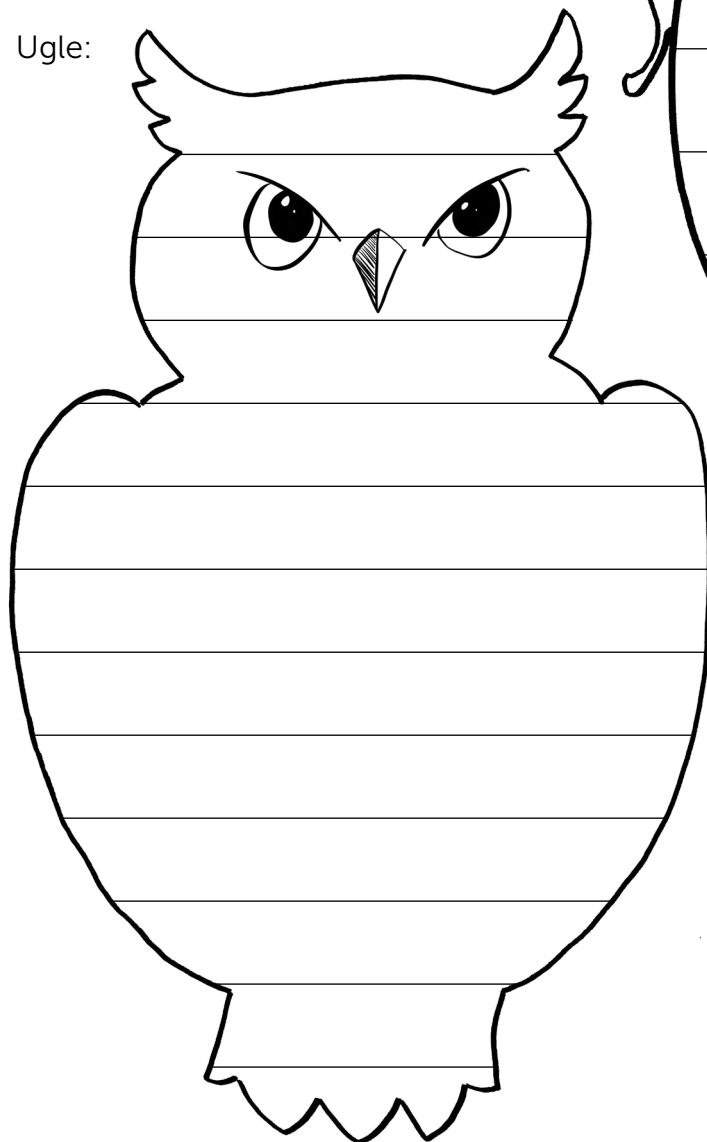
Vejledning: Klip kort og strimler ud, og laminér dem. Husk at klippe hul i kortene (A), så strimlen (B) kan komme igennem. Bemærk, at der er ét kort, der ikke skal lamineres, da eleverne selv skal skrive på det.

Fugle – skabeloner til formdigt

Spætte:

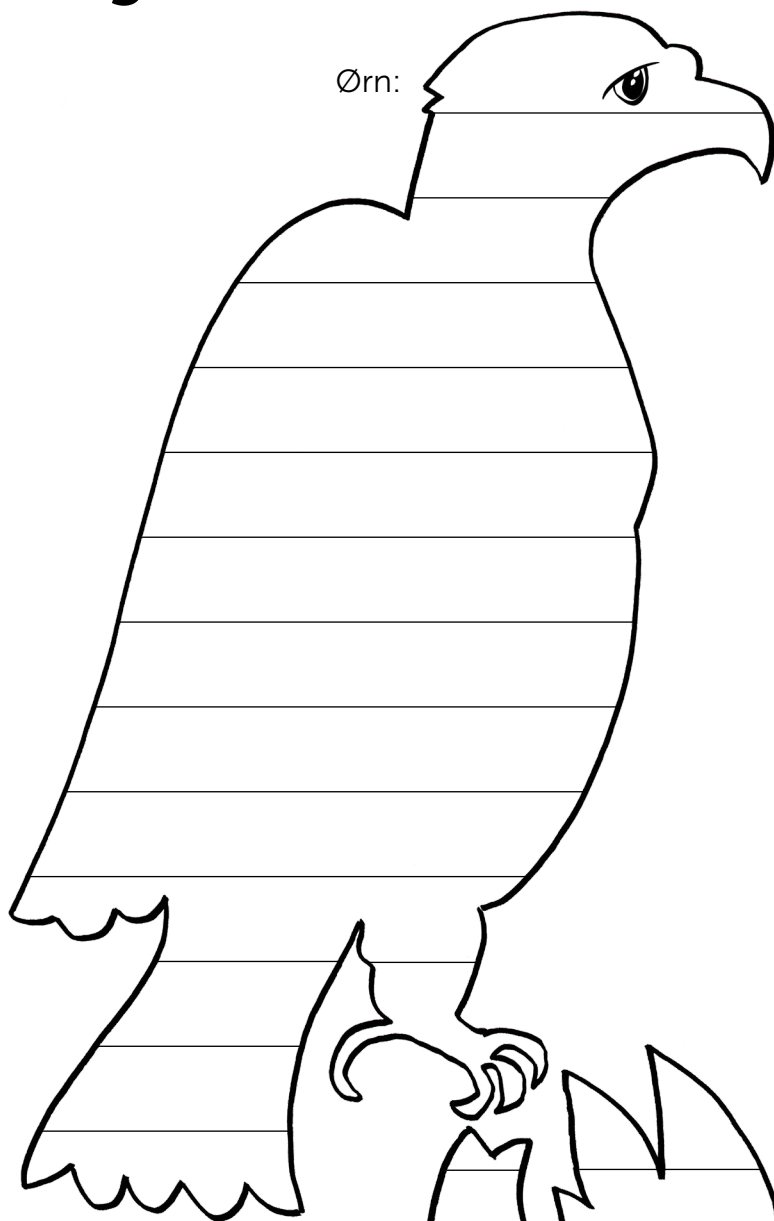

Ugle:

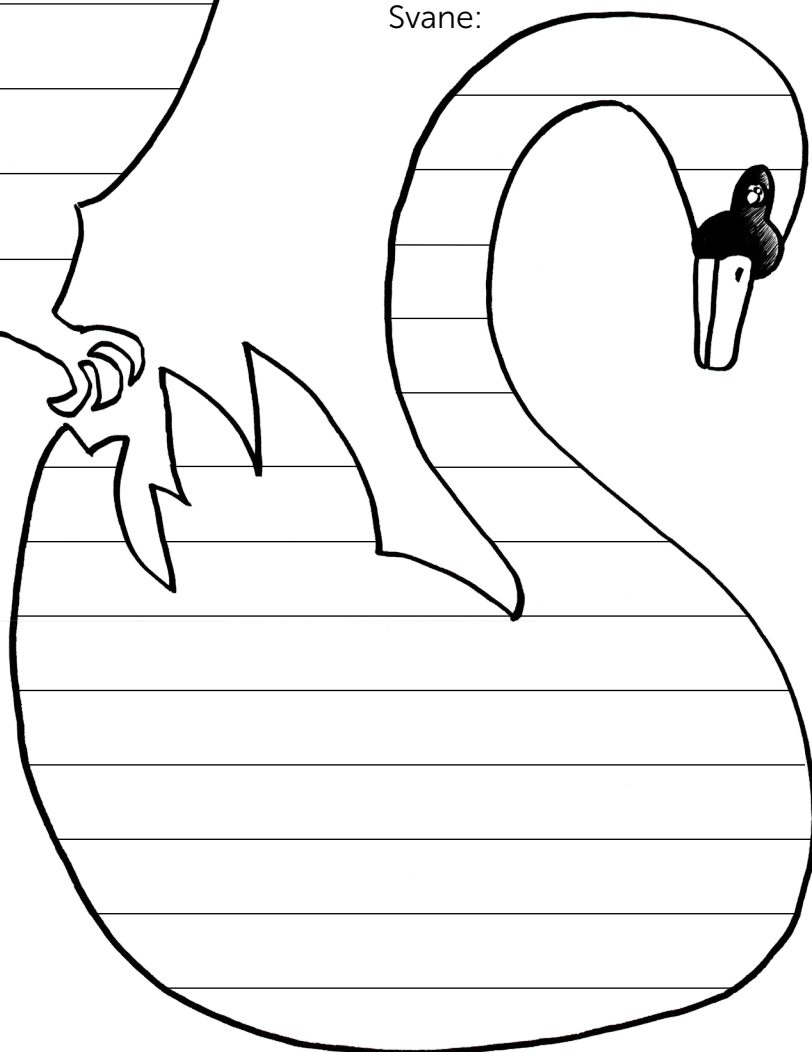

Fugle – skabeloner til formdigt

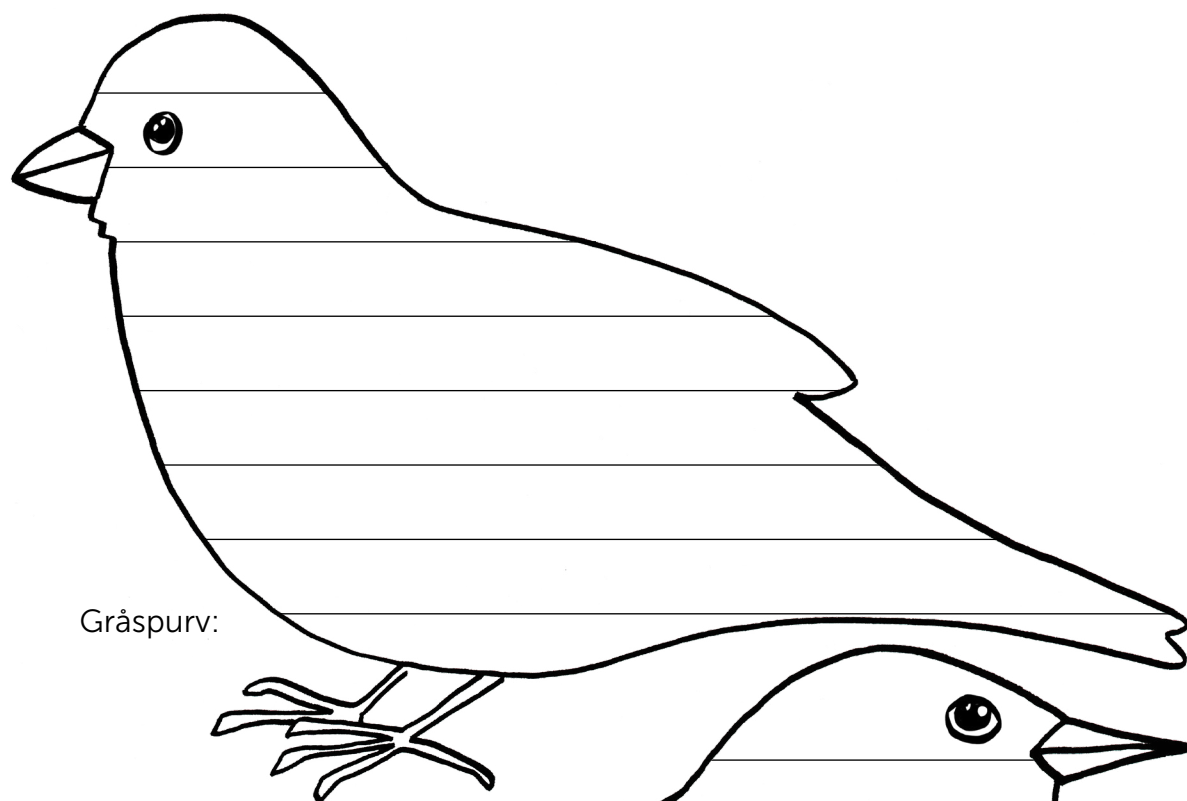
Ørn:

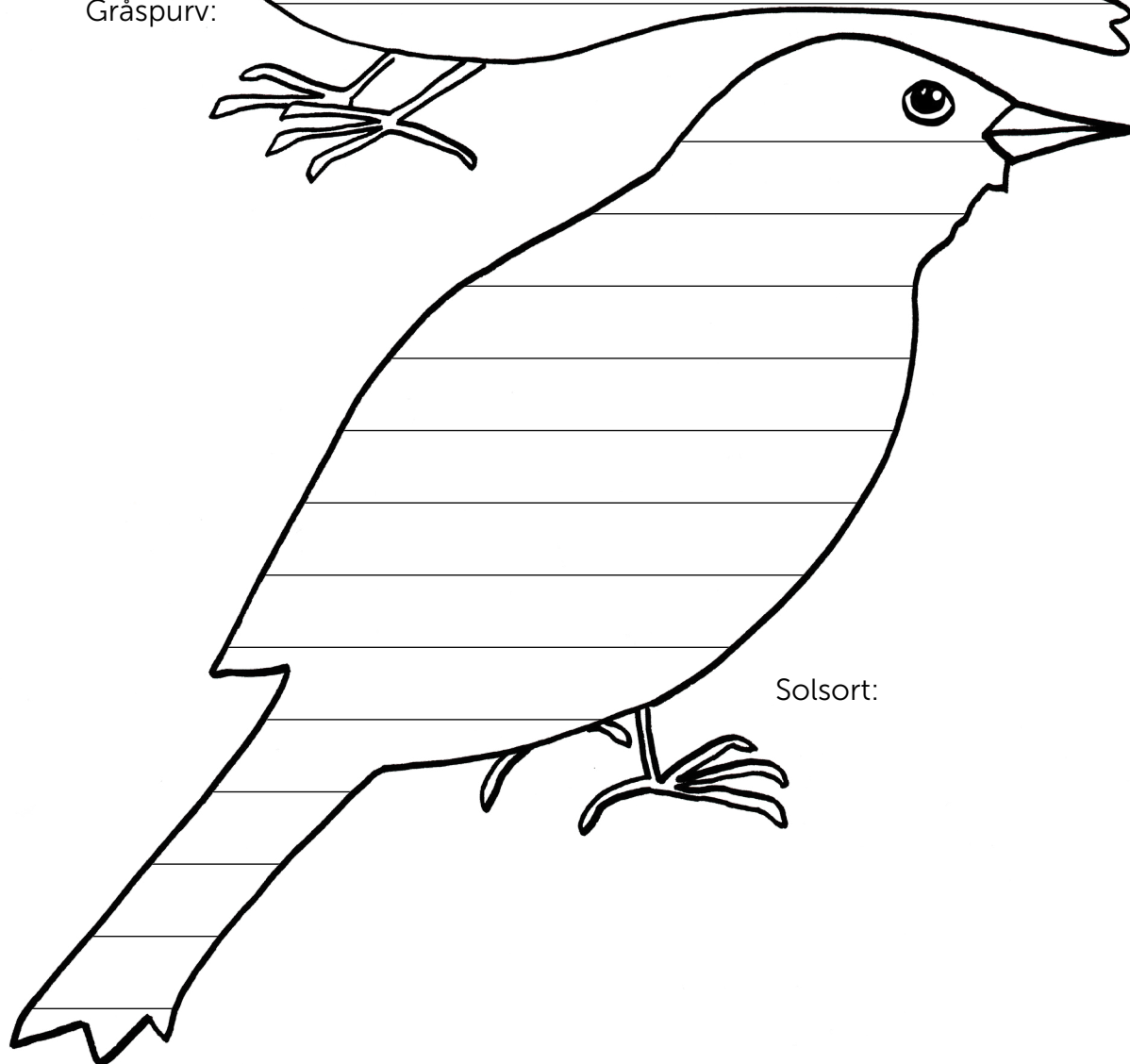
Svane:

Fugle – skabeloner til formdigt

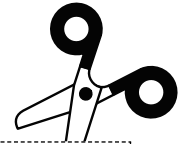

Gråspurv:

Solsort:

Memory – rim og digte

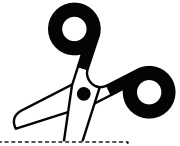

Skriv helt ud til kanterne	Formdigt	Mona går en tur i byen med Bo. I byen går Bo en tur med Mona.	Ordmosaik
5 – 7 – 5	Haikudigt	Raket, rumpelet Han kan flyve Han kan lyve Obs, oppelop	Nonsensdigt
Se en fin mus Den bor i et hus	Enderim	Helt i jorden Under et træ Ler, klipper og vand Elsker børn at bygge	Bogstavdigt
Hat – Kat Sol – Stol Bøje – øje	Rimpar	Kæmpe, gigantisk, enorm, kolossal	Synonymer

Vejledning: Memory-spil om de vigtigste ord og begreber fra forløb 2 om rim og digte. Print og laminér brikkerne. Eleverne kan evt. selv lave flere brikker.

Memory – rim og digte

En linje i en strofe	Vers	Smage, lugte, se, høre	Sanser
Et afgrænset tekststykke	Strofe	Sneen daler stille ned På grenen hænger is Vintervejr, frostvejr Knirk, knirk trin i sne	Stemningsdigt
Violer er blå Pige på line Hun vil violer så For de er så fine	Krydsrim	Fem flade flødeboller Rolige Rasmus rimer rigtig ringe	Bogstavrim

Vejledning: Memory-spil om de vigtigste ord og begreber fra forløb 2 om rim og digte. Print og laminer brikkerne. Eleverne kan evt. selv lave flere brikker.